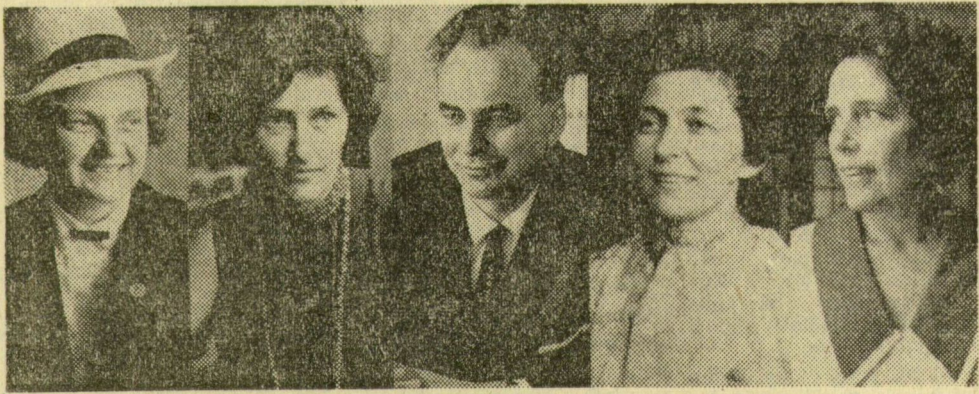

Pedagógusok köszöntése

Ünnepség Szegeden — Kitüntetések, jutalmak

Somogyi Karolyne felvétel

A Kiváló tanár, Kiváló tanító címmel kitüntetett pedagógusok, balról jobbra: Tábi Tiborné, Kovács Margit, dr. Szabó István, Tankó Imréné és Jármái Éva

A pedagógusnap alkalmából tegnap délelőtt a városi tanács épületében rendeztek ünnepséget, ahol kitüntetések, jutalmakat adtak át. A vb-teremben dr. Biczó György, a Szeged m. j. városi tanács vb elnöke köszöntötte a pedagógusokat, s adta át a művelődésügyi miniszter megbízásából az Oktatásügy kiváló dolgozója, a minisztériumi dicséret és a Kiváló dolgozó kitüntetések. A szegedi tanácsi felügyelet alá tartozó oktatási intézményekből az Oktatásügy kiváló dolgozója címet és a vele járó 3 ezer forintos pénzjutalmat Kóhegyi Erzsébet, a Radnóti gimnázium tanára, Deák József, a Tömörkényi István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola tanára, Szabó G. Lászlóné, a Béke utcai általános iskola továbbképzési felügyelője, Rakonczai Józsefné, a rókusai általános iskola tanára és Papp Irén, a Hámán Kató általános iskola tanítója kapta. Minisztériumi dicséretet és 2 ezer forintos jutalmat Bálint István, a Radnóti gimnázium szakfelügyelő-tanára, Horváth László, a Béke utcai általános iskola szakfelügyelő-tanára és Lakatos Mária, a Bem utca óvoda óvónője kapott, Kiváló dolgozó címet és ugyancsak 2 ezer forintos jutalmat Csorba Károlynénak, a Katona József utcai óvoda dajkájának, Batyik Jánosnak, a Zrínyi Ilona általános iskola hivataloságának és Fakan Mihálynak, a Londoni körúti nevelőotthon gyermekfelügyelőjének adták át. A bensőséges hangulatú ünnepségen, ahol egyebek között ott volt Sipos Géza, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára is, dr. Biczó György elmondta: a szegedi iskolákban pedagógusnapon 350 oktató, tehát a szegedi pedagógusok 40 százaléka részesült összesen 550 ezer forintos pénzjutalomban, ami a társadalom erkölcsi elismerése mellett az egyre fokozódó anyagi megbecsülést bizonyítja: Szegeden még nem osztottak pedagógusnapon ilyen mértékű

pénzjutalmat. A kitüntetettek nevében Bálint István mondtott köszönetet. Alig később ugyancsak meleg hangulatú ünnepség kezdődött a városi tanács 118-as számú fogadási termében, ahol Hofgesang Péter, a Hazafias Népfőnt városi bizottságának titkára mondtott üdvözlő szavakat. Kovács József, az m. j. városi tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője igazgatóknak, igazgatóhelyetteseknek és szakfelügyelőknek adott át pénzjutalmat, majd kiosztotta az 1968/69-es tanév elején hirdetett módszertani pályázatok díjait. A beérkezett 19 pályamű közül kiemelt különdíjat és 4 ezer forintos pénzjutalmat ítélt meg dr. Lang Jánosné tanárnak és Diós József igazgatónak (Tömörkényi gimnázium) közös pályamunkájáért. Két második díjat juttattak Kiss László és Gruber Anna (Tömörkényi gimnázium), valamint Molnár Istvánné (Ságvári gimnázium) dolgozatának. Harmadik díjat Baróti Tibor (Mező Imre általános iskola), negyedik díjat Udvardi Ferencné (Ságvári gyakorló általános iskola) pályamunkájáért nyert. A bírálóbizottság jutalmazta még Daróczy Istvánné, Balogh Gyula, Fejér Dénes, Horváth Antal és Kakuszi László tanárok munkáját is. A pedagógus ideológiai továbbképzés szakosított két éves tanfolyamainak záródolgozataiból további 11 pedagógus munkáját jutalmazták.

A nem tanácsi felügyelet alá tartozó szegedi oktatási intézményekben az oktatásügy kiváló dolgozója Grasselly Gyula egyetemi tanár, Horváth Imre egyetemi tanár, Gilde Ferenc docens, Balázs József adjunktus, Varga Lajos adjunktus, Véghe Gyula adjunktus (József Attila Tudományegyetem), Németh István docens és Szűz Antalné adjunktus (Szegedi Tanárképző Főiskola) lett. Miniszteri dicséretben dr. Huszka László adjunktus, Hattay Józsefné szakács (tanárképző főiskola), Papp Lajos-

né előadó, Apró István gondnok, Papp Józsefné könyvtáros és Tanács Antal csoportvezető (József Attila Tudományegyetem) részesült. Tegnap délelőtt még a szegedi iskolákban rendeztek pedagógusnap ünnepséget, ahol az igazgatók további jutalmakat adtak át.

A pedagógusnap alkalmából tegnap kiváló fűjsági vezetőket tüntettek ki a KISZ Csongrád megyei bizottságán. A délelőtti fél 10 órai kezdettel megtartott ünnepségen a KISZ Központi Bizottsága KISZ Erdemérmét Tóth Ferencnek, a Csongrád megyei Tanács vb művelődésügyi osztálya megbízott vezetőjének adta át Joó Ferenc, a KISZ-bizottság titkára. Aranykoszorús KISZ-jelvényt többek között Radnóti Tamásné, a Ságvári gyakorló általános iskola úttörő-csapatvezetője és Dombi László, a deszki általános iskola úttörő-csapatvezetője kapott. Kiváló úttörővezető kitüntetéssel többek között a következőket jutalmazták: dr. Pintér Aladárné kisdobos felelős (Madách utcai iskola), dr. Lénárt Béláné kisdobos felelős (Gutenberg utcai iskola), Harmath Istvánné csapatvezető (Kistelek, Feketealom), Szeberényi Jenőné csapatvezető (Kistelek, Rákóczi utcai iskola), Sáska István csapatvezetősi tag, iskolaigazgató (Sándorfalva) és Csapó Béla csapatvezetősi tag, iskolaigazgató (Algyő). A kitüntetések átadásánál jelen volt és felszólalt dr. Agoston József, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezetője.

A Csongrád megyei Tanács vb-termében délelőtti 11 órai kezdettel megtartott ünnepségen Török László, a Csongrád megyei Tanács vb elnöke Az Oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetést adta át többek között Horváth Andrásné vezető tanítónőnek (Balásya, Kapitányság), Ács Kovács Ernő általános iskolai igazgatónak (Öttömös), Fodor István tanulmányi felügyelőnek (Szeged járási Tanács), Kiváló Dolgozó lett Márta Józsefné dajka (Tápe, napközi óvoda), miniszteri dicséretben pedig Gulácsi János tanár (Újszentiván, általános iskola) részesült. A kitüntetések átadásánál jelen volt Szilágyi Júlia, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezetője és Katona Sándor, a Hazafias Népfőnt Csongrád megyei bizottságának titkára, országgyűlési képviselő.

Következetes következetlenség?

Amit Szabad Szegeden, azt nem szabad Újszegeden? Önkéntlenül is a latin közmondás idéződik fel a mediterrán szegedi gyalogjáróban, aki nemrég értesült a Délmagyarországból arról, hogy az odesszai ABC-áruház előtti átjárót áthelyezték a buszmegálló mögé. A környékbeliek bosszankodtak, de az indoklás kétségkívül frappáns volt: az álló busz előtt áthaladók veszélyben vannak, mert nem láthatják a körüton arra robogó járműveket, kiléphetnek

előlük. Az aszfaltot felszedték, de azért természetesen mindenki ott megy át az úttesten, ahol eddig. Így jobb? A szegedi gyalogos azonban nemcsak az említett átjárón volt veszélyben: nagyon sok helye van a városnak, ahol hasonló a helyzet. Mindez akkor jutott eszembe, amikor tegnap bekésem át akartam kelni a Kárász utcát és a tér sétányát elválasztó úttesten, a sarkon rostokoló busz orra előtt. Ezek a sorok bizonyít-

ják, hogy még idejében léptem vissza egyet a zebrán. De lehet az is, hogy ugrottam, mert a busz mellett egymás után két autó robogott el. S hogy ebből mi következik? Szerintem az, hogy Szegeden éppúgy nem láthatja az ember az autóbustól a hátról elbukkanó járműveket, mint Újszegeden. Ha csak rövidesen föl nem találják az átlátszó autóbustokat,

Közéleti
napló

ELLENSZÉL

Motó: „A nép szigorú munkaadó. Sok munkát ad, sok feje van, mindent lát és mindent követel. Régen szidta az ember a tőkést, harcolt ellene, a dolgozó egyszerű volt. Most szembe jön az utcán egy ember és megkérdezi: hát maguk ezt miért csinálják így?” (Kádár János)

Szembe jön az utcán egy ember és megkérdezi: lehet ebből az üzemi demokráciából valami? A gépek mellé fegyvereztet munkások kellenek, nem vitatkozó demokraták. Én megtanultam esztergálni, mit kontárkodjak bele külkereskedelemben, anyagbeszerzésbe, vezetésbe?

Azért különös ez a vélekedés, mert mások meg éppen más követelnek. Hogy szavuk legyen a gyárban; figyeljenek a véleményükre, fontolja meg a vezetés a munkások észrevételeit. És türelmetlenek is, mert úgy érzik, hogy különösen a gazdasági irányítás új rendjének bevezetése óta kedvezőbbek az üzemi demokrácia fejlesztésének körülményei. Ilyen kemény szavakat olvastam nemrégiben munkások leveleiből erről a témáról: „... sok helyen még mindig formális a dolgozók bevonása a vezetésbe” — „... javaslataikat, észrevételeiket gyakran figyelmen kívül hagyják, vagy semmitmondó válasszal intézik el” — „... bizonyos szankciók kiáltásba helyezéseivel meg is akadályozzák az emberek vélemény-nyilvánítását” — „... általában tartózkodnak az emberek, hátha valaki rossz néven veszi a bírálatot”.

Az ellenkezésnek viszont már-már „elméleti” megalapozásával is találkoztam. Vannak, akik kifejezetten azt bizonygatják, hogy ettől nem lesz jobb az üzemi, munkahelyi közélet, a beleszólás felelőssége éppen hogy nyugtalanná teszi az embereket meg a légkört, mert valami erőn és tájékozottsági szinten felülük kérnek a munkásoktól! Az összefüggések áttekinthetése nélkül nem lehet javasolni, s végül csak konfliktusokat szül a demokrácia erőltetése. A kereseti viszonyok javítása fontosabb, mint a belebeszélés, mert ez teremt bizalmat a vezetéssel szemben. Az információs hálózat olyan kiépítése pedig teljességgel lehetetlen, hogy mindenki valóban alaposan áttekinthesse a gazdálkodást és a munkaszervezést.

Mi lehet az oka, hogy még munkásember is megnyugszik olykor ebben a gondolatmenetben? S miért kevesli a gyári demokrácia mai gyakorlatát a munkásság legaktívabb rétege, csoportja? Azt hiszem, a két kérdés is magában foglal már válaszlelemeket. Az üzemi demokráciát ugyanis csak az tudja méltányolni, tőkéletesebbéért csak az tud lelkesedni, aki indítékot és készséget érez a beleszólásra; akinek magatartásában tulajdonosi felelősség dolgozik — nem akarja munkásorsát alberlet. S azért a kis kényelemért, amit a férehezűdés nyújthat. De gondolkozhatunk nagyobb egységben is. Aki felelősséget érez gyára termelési-gazdasági helyzetéért, népgazdasági kötelezettségeinek teljesítéséért. Nem véletlen,

hogy éppen a szocialista brigádok járulnak hozzá legtöbb javaslattal és kezdeménnyel a vezetés gondjainak könnyítéséhez, s bennük a legerősebb az igény, hogy áttekinthessék a gyár, a vállalat dolgait.

Ellenszél nélkül semmi sincsen, s ez az ellenszél a kényelem partjai felől fúj, vagy a vezetés mindenhatóságának elve táplálja. Egy azonban bizonyos: teljesen ellenértékes a pártunk a szocialista demokrácia fejlesztésére vonatkozó elveivel, törekvéseivel. Túlságosan leszűkíti ugyanis a termelést, csupán fizikai tevékenység szintjén kezeli, s csöppet sem veszi figyelembe az abban résztvevő embert s annak újfajta társadalmi helyzetét, még a megváltozott termelési viszonyt sem. Mivel lenne külön helyzetben a szociális gondoskodás magasabb színvonalán túl — a mi rendszerünk munkásságának termelési szerepe a tőkés futószalagja mellé álló munkásénál, ha erről lemondanánk? A jövedelemre apellálni csupán — ez meg nem több a „népi kapitalizmus” legendájánál. De messzemenően le is becslili ez az ellenkezés a munkásság politikai, szakmai és közigazdasági műveltségét és szakismeretét.

Naitság olyan képletet fölláttani, hogy a közéletben jó és kell a demokrácia. Ez ellen nemcsak a szocializmus termelési viszonyai tiltakoznak minden elemükkel, hanem az a józan logika is, hogy a leglényegesebb, legfontosabb társadalmi tevékenységünk a munka volt és marad — így ennek lelkületéhez elsősorban hozzátartozik a demokrácia.

Mondogtatják azt is, hogy az üzemi demokrácia, a termelés demokráciája korlátozza a vezetőket felelős döntési szabadságát. Eppen fordítva igaz pedig: a termelési demokrácia mellözése csökkenti a döntések értékét! A társadalmi felelősség súlya is sokkal csekélyebb lenne, ha a vezetők csak a kinevező fórumoknak tartoznának elszámolással. Szintén egy munkáslevélből idézek annak illusztrálására, hogy miként ítélik meg az üzemük, gyárunk eredményeiért felelősséget érző dolgozók a munkahelyi demokrácia hasznát: „Ha a dolgozók egy kicsit is érzik, hogy a helyi szervek előtt szavuknak beszűltek, nem kétséges, hogy alkotó aktivitásuk többszöröse nővekszik”.

Az ellenszél ezt az alkotó aktivitást lassítja. Pedig éppen ez az, ami a munkás mai társadalmi rangját jelenti és emeli. S a termelés demokráciája az a közeg, amelyben a termelő munkás is fölleli az alkotás örömét, s elnyerheti az alkotás erkölcsi és anyagi ellenértékét.

SZ. SIMON ISTVÁN

Új találmány

Szuper-filmreaktor

Ez a különös nevű kémiai általában henger alakú tartály, amelynek belső felületére egy gyorsan forgó léc — a gépkocsi-ablaktörőlkőhöz hasonló működéssel — filmszerűen felkeni a vegyítendő anyagokat. Az ilyen művelet hatására mikroszkopikus méretű örvénylések, s ezzel együtt több ezer atomosfórás nyomások keletkeznek, amelyek nagyságától függ a vegyi reakció sebessége. A korábban ismert filmreaktorokban, az említett kenő-törőmozgás sebességének világszintje perccenként 500 méter. Ez a sebesség a klasszikus berendezésekkel nem léphető túl, illetve a túllépés nem gazdaságos. Ilyen esetben ugyanis a berendezés megrongálódik, munkaképtelenné válik a nagy centrifugális erő és az elkerülhetetlen geometriai egyenlőtlenések miatt.

A forgási sebesség, illetve az egész berendezés hatékonyságának növelésére szinte egyetlen lehetőség kínálkozott: a forgó kenőlécc, vagy lapát „elemi szálakra” bontása. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a feltaláló a korábbi lécforma helyett körkefe szerű forgórészt alkalmaz. Ezzel a megoldással azután a világszínvona-

lat jelentő korábbi törles. sebesség ötszörösét: 2500 méteres percnkénti sebességet is elért. Ennek az elvnek alapján a sebesség a tízszeresére is fokozható, s így olyan szuper-filmreaktor készíthető, amelyben a vegyítési hatékonysága, illetve egy ilyen szisztémával működő üzem termelékenysége a régiek sokszorosára növelhető, azonos beruházási költség mellett.

Ilyen berendezés sokféle speciális feladat elvégzésére tervezhető, így például gyorsbepárlásra, folyamatos kristályosításra, kémiai reakciók automatizált körülmények közötti folyamatos kivitelezésére. Előállíthatók így növényvédőszer, mosóporok, ipari robbanóanyagok. Készíthetők továbbá kolloidok, habok, emulziók — például víz-étolaj, víz-vaj, víz-zsír emulzió. Felhasználható az ilyen berendezés folyamatos hideg szappangyártásra, vagy kozmetikai anyagok folyamatos nagyüzemi gyártására.

A vegyítéstervezők fantáziáján múlik, hogy hol és azt jelenti, hogy a feltaláló a korábbi lécforma helyett körkefe szerű forgórészt alkalmaz. Ezzel a megoldással azután a világszínvona-

D. B.

Építők kitüntetésére, jutalmazására

Az építők napja alkalmából több iparágazathoz tartozó vállalatnál, üzemben tartottak ünnepségeket. Tegnap a szegedi ládagyárban, a falemezgyár, a téglaiipari vállalat, a megyei építőipari vállalat, a KPM közúti igazgatósága, valamint a ládagyári vállalat szakszervezeti aktivistái előtt Sipos Mihály, a Csongrád megyei illami Építőipari Vállalat igazgatója mondott ünnepi beszédet. Lackó István, az építő-, Fa-, Építőanyagipari Igazgatóság Csongrád megyei bizottságának elnöke üdvözlötte az áldozatos munkát végző társadalmi és függetlenített szakszervezeti aktivistákat, akik közül mintegy harmincat — erőfeszítésük elismeréséül — pénzjutalomban részesítettek. Kitüntették a szép eredményt elérő tervezőket is. A SOMITERV szegedi központjában megtartott ünnepségen Deák Ferenc igaz-

VASÁRNAP,
1969. JÚNIUS 1.

DÉLMAGYARORSZÁG 3